

Bruksela, dnia 25 lipca 2012 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 57/2012

Sprawozdanie z debaty nt. „Europejska Strategia Energia 2020 - bezpieczeństwo dostaw” podczas posiedzenia przewodniczących konferencji COSAC z udziałem komisarza ds. energii: Günthera Oettingera

W dniu 9 lipca w Limassol na Cyprze w ramach cypryjskiej prezydencji odbyło się cykliczne spotkanie przewodniczących Komisji ds. Unii Europejskiej. Poruszono na nim dwa interesujące tematy: „Priorytety cypryjskiej prezydencji” i „Strategię energetyczną UE 2020 – bezpieczeństwo dostaw”. W poniższym sprawozdaniu omówiony został temat Europejskiej Strategii „Energia 2020”.

Na spotkaniu Senat RP reprezentował senator **Marek Ziółkowski** (przewodniczący Komisji Gospodarki Narodowej, członek Komisji Spraw Unii Europejskiej) a Sejm RP - poseł **Andrzej Gałazewski** (zastępca przewodniczącego Komisji ds. Unii Europejskiej).

O oczekiwanych kierunkach rozwoju europejskiej energetyki mówił komisarz ds. energii **Günter Oettinger**. Temat był niezwykle ważny dla polskiej delegacji i zaprezentowany został w interesujący sposób, bez dogmatycznego myślenia o technologiach produkcji energii, z poszanowaniem specyficznej sytuacji państw członkowskich UE. Ciekawa także była dyskusja, podczas której starły się stanowiska polityków broniących ochrony klimatu i polityków widzących problem szerzej i głębiej, dostrzegających specyfikę państw członkowskich i pułapki dogmatycznego myślenia o energetyce.

Rozpoczynając swoje przemówienie komisarz **Günter Oettinger** podkreślił, że największym problemem polityki energetycznej Unii Europejskiej jest jej zależność w 55% od importu. Z tego względu konieczne jest zwiększenie efektywności energetycznej, w szczególności mając na uwadze energię ze źródeł odnawialnych. Własne zasoby energetyczne w UE zmniejszają się, niektóre państwa wprowadzają zakaz wydobycia gazu łupkowego

(Francja i Bułgaria, prawdopodobnie inne również) a potrzeby energetyczne, w szczególności w Europie Wschodniej, stale rosną. Europejska Wspólnota Gospodarcza została zbudowana na fundamentach energetycznych – początki integracji europejskiej to Europejska Wspólnota Węgla i Stali. Kolejny duży krok w integracji europejskiej będzie musiał być dokonany również w zakresie polityki energetycznej: jednolity rynek ropy został ukończony (w zasadzie mamy do czynienia z globalnym rynkiem ropy) a wspólny rynek węgla będzie funkcjonował do momentu zakończenia dotacji dla tego rynku w 2018 roku. Prawdziwym wyzwaniem obecnie jest stworzenie jednolitego rynku gazu i energii elektrycznej. Komisarz podkreślił, że obecnie jest bardzo wiele przedsiębiorstw użyteczności publicznej, które nie są w stanie konkurować na otwartym rynku, z uwagi na brak wspólnego rynku energetycznego. W Unii Europejskiej budowane są lokalne elektrownie, bazuje się na gospodarce planowanej a nie rynkowej, funkcjonującej w ramach jednolitego rynku wewnętrznego oraz dostosowanej do rzeczywistych potrzeb. Komisarz podkreślił, że nie ma współpracy na poziomie UE w tej dziedzinie.

Komisarz Oettinger nakreślił następnie cele europejskiej polityki energetycznej, do których zaliczył:

1. **bezpieczeństwo dostaw** energii, które jest na równi ważne z bezpieczeństwem dostaw wody i żywności;
2. **solidarność** - państwa członkowskie powinny być w stanie pomóc sobie nawzajem w sytuacjach kryzysowych;
3. **konkurencyjność**, która zapewni przystępność cen energii i możliwość wyboru dla konsumentów; komisarz podkreślił, że konieczne są przetargi na poziomie UE;
4. **energetyka odnawialna i redukcja poziomu emisji dwutlenku węgla (CO₂)**, co może być osiągnięte jedynie dzięki zapewnieniu odpowiedniej **infrastruktury energetycznej**.

W swojej analizie komisarz doszedł do wniosku, że istniejąca infrastruktura dla ropy, benzyny i oleju napędowego jest prawie doskonała, dla węgla - bardzo dobra (połączenia kolejowe, drogą lądową i morską), podczas gdy dla gazu i energii elektrycznej jest niewystarczająca. Podkreślił, że w niektórych państwach jest tylko jeden gazociąg i państwa te nie mają innych możliwości wyboru poza korzystaniem z niego. Gaz może być przesyłany z Rosji, Norwegii, Kataru, czy też Nigerii. Polska i republiki bałtyckie są zależne od jednego dostawcy, dlatego ceny za gaz tak różnią się od siebie między państwami członkowskimi UE. Ci, którzy mają dostęp do większej ilości źródeł energii - płacą mniej. Z tego względu konieczne jest zbudowanie paneuropejskiej infrastruktury energetycznej.

Komisarz podkreślił, że w innych obszarach, takich jak transport i technologie informacyjne, istnieją sieci transeuropejskie, natomiast nie ma takich sieci przesyłowych w przypadku energii elektrycznej, która nie może być transportowana między państwami członkowskimi

UE. Bardzo często nie ma również możliwości zwrotnego przepływu gazu, który mógłby zapewnić bezpieczeństwo dostaw – gaz przepływa jedynie ze wschodu na zachód. Biorąc pod uwagę te niedociągnięcia, komisarz Oettinger opowiedział się za utworzeniem **Europejskiego rynku energetycznego i transeuropejskich sieci energetycznych**, które muszą objąć swoim zasięgiem wszystkie 27 państw członkowskich, ale również państwa Bałkanów Zachodnich, Mołdawię, Gruzję a także Szwajcarię, Norwegię (która ma ogromne możliwości składowania a także jeśli chodzi o energetykę odnawialną) oraz Ukrainę (która jest ważnym krajem tranzytowym i potrzebne jest porozumienie Ukraina - Rosja) i Turcję. Ponadto, jedynie zagwarantowanie włączenia do sieci energetycznych UE państw na południowych i wschodnich wybrzeżach Morza Śródziemnego (Tunezja, Maroko, Mauretania) pozwoli na utworzenie prawdziwej ogólnoeuropejskiej infrastruktury energetycznej. W przyszłości być może nie trzeba będzie transportować gazu przez Nordstream lub też Southstream. Komisarz podkreślił, że potrzebujemy w UE większej ilości sieci energetycznych i lepszej, niezależnej infrastruktury energetycznej.

Komisarz wspominał o koncentracji na takich m.in. regionach, jak Irlandia i Wielka Brytania, kraje Beneluxu i Francja oraz Europa Środkowa - i utworzeniu tam infrastruktury transgranicznej. Projekty będą mogły być realizowane wspólnie przez 2-3 państwa członkowskie. Komisarz wspominał o możliwych połączeniach z Morza Bałtyckiego do Chorwacji, między Izraelem i Grecją, Cyprzem i Grecją, Malta i Sycylią oraz między Rumunią i Węgrami (interkonektory).

Odnosząc się do ostatnich wydarzeń na rynkach, komisarz podkreślił, że ze względu na niezależność Stanów Zjednoczonych od importu gazu (z uwagi na wydobycie własnych zasobów gazu łupkowego), skroplony gaz ziemny (LNG) z Kataru jest obecnie dostępny i istnieje możliwość jego transportu do Japonii lub Holandii - Rotterdamu, dzięki czemu gaz stanie się prawdziwie globalnym produktem. Komisarz podkreślił, że terminale LNG oraz sieci dystrybucyjne powinny być również budowane w regionie Morza Bałtyckiego. Komisarz zaznaczył, że aby doprowadzić do podobnego rozwoju w obszarze energii elektrycznej, potrzebna jest budowa nowoczesnej infrastruktury w państwach członkowskich UE, zwłaszcza połączeń międzysystemowych (interkonektorów) pomiędzy krajowymi sieciami energii elektrycznej. Odnosi się to również do gazociągów.

Komisarz **Oettinger** podkreślił, że Komisja Europejska ma w planach budowę większej ilości połączeń gazowych w regionach, np. w regionie Morza Północnego, czy też do państw Europy Środkowej i Wschodniej. Jednak wciąż jest wiele przeszkód do pokonania, m.in. przeszkody administracyjne. Komisarz podkreślił, że w szczególności ważne jest przyspieszenie wydawania pozwoleń w obszarze administracyjnego planowania. W tym względzie Komisja opublikuje swoje priorytety sieci energetycznych na poziomie

Europejskim. Komisja Europejska zaproponowała 9 mld EUR w ramach instrumentu „Łącząc Europę” (w okresie między 2014 i 2020) w celu wsparcia niektórych połączeń gazowych, które nie są ekonomicznie opłacalne, takie jak m.in. połączenia między Grecją i Cyprzem. Komisarz Oettinger wspomniał również o 4 mld EUR dostępnych w ramach planu naprawy gospodarczej dla projektów energetycznych, takich jak infrastruktura gazowa i elektroenergetyczna, interkonektory gazowe, urządzenia do magazynowania i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego (LNG) i w dziedzinie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (CCS).

Komisarz **Oettinger** odniósł się również do efektywności energetycznej, wspominając o porozumieniu osiągniętym między Radą a Parlamentem Europejskim w sprawie dyrektywy dotyczącej efektywności energetycznej w pierwszym czytaniu. Omówił również tematykę energetyki odnawialnej. W tym kontekście zaznaczył, że stwarza ona pewne problemy, ponieważ w porównaniu do wymaganych rezerw dla ropy naftowej i gazu (obecne wymagane prawnie rezerwy wynoszą 90 dni dla ropy naftowej - aktualne zapasy tego surowca są wystarczające na 120 dni zużycia, oraz 30 dni dla gazu), obecne możliwości magazynowania energii elektrycznej wystarczą zaledwie na 24 minuty zużycia. Konieczne jest również zajęcie się kwestią magazynowania energii wiatrowej i słonecznej. Komisarz zaproponował europejską politykę w zakresie optymalnej lokalizacji tych zdolności produkcyjnych energii. W szczególności energia słoneczna wymaga współpracy europejskiej oraz, na późniejszym etapie, integracji w ramach UE. Komisarz podkreślił, że stopniowe przejście do udziału 30 procent lub nawet 50 procent energii odnawialnej w mixie energetycznym¹ będzie możliwe tylko przy zwiększonej europejskiej współpracy.

Po przemówieniu komisarza miała miejsce debata, w której głos zabrało 15 mówców, z których wielu podkreślało znaczenie utworzenia jednolitego rynku energii, w szczególności w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego w całej Europie. Komisarz zgodził się z tym i potwierdził, że Komisja ciężko pracuje, by osiągnąć ten cel i wyraził nadzieję, że ostateczne propozycje na ten temat zostaną uzgodnione w ciągu najbliższych 6 miesięcy przez Radę i Parlament Europejski. Zauważył, że infrastruktura energetyczna wymaga poważnej poprawy i inwestycji. W szczególności wezwał do wdrożenia efektywniejszych procedur planowania dla projektów infrastrukturalnych, które muszą zostać przyspieszone.

Poseł **Česlovas Vytautas Stankeviciusa** (litewski Seimas) podkreślił, że wdrożenie Strategii „Energia 2020” jest bardzo ważne dla Litwy. Najważniejsza jest integracja tej polityki w Unii

¹ **Mix energetyczny** (ang. *energy mix*) to podział produkcji i konsumpcji energii wedle jej nośników lub sposobów wytwarzania. Definicja z publikacji Ministerstwa Gospodarki pt. „Mix energetyczny 2050 - Analiza scenariuszy dla Polski” dostępnej pod adresem: http://www.mg.gov.pl/files/upload/10460/Mix_energetyczny_2050%20wer%2020120119.pdf

Europejskiej. Dla Litwy istotne jest uwolnienie się od dominacji i zależności energetycznej od jednego państwa. Planowana jest budowa elektrowni jądrowej, terminalu energetycznego, zwiększenie udziału energetyki odnawialnej w mixie energetycznym oraz rozdział własności.

Poseł **Andrzej Gałązewski** (Sejm RP) przedstawił propozycję zapewnienia Polsce i Unii bezpiecznej dostawy energii. Poseł podkreślił, że Strategia „Energia 2020” jest dobrą podstawą do przygotowania narodowych strategii w tym obszarze. W Polsce projekt „Strategia – Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” jest w fazie ostatecznych uzgodnień. Jednym z polskich priorytetów jest rozpoznanie i eksploatacja własnych zasobów, gdyż uważamy, że jest to najlepsza droga do zagwarantowania bezpiecznych dostaw surowców energetycznych. Produkcja energii w Polsce bazuje na węglu i ta sytuacja będzie się zmieniać stopniowo, ale efekty zmian będą widoczne dopiero po roku 2020. Nasza narodowa kompozycja energetyczna będzie się zmieniać w długim okresie. W budowie jest terminal gazu skroplonego (LNG) przewidziany głównie dla gazu importowanego z Kataru. W trakcie realizacji jest prawna procedura rozpoczęcia budowy dwóch elektrowni atomowych. Trwa rozpoznawanie zasobów i możliwości eksploatacyjnych gazu łupkowego. Energetyka odnawialna i gazowa uzupełnia produkcję energii z innych źródeł i jej udział w ogólnym bilansie będzie stopniowo się zwiększał.

Odnosząc się do wypowiedzi posłów **Česlovasa Vytautasa Stankevičiusa** (litewski Seimas) i **Andrzeja Gałązewskiego** (Sejm RP), komisarz Oettinger zaoferował swoją pomoc w znalezieniu inwestorów do budowy nowych elektrowni jądrowych. Jednocześnie wspomniał, że infrastruktura do magazynowania energii i do zwrotnego przepływu gazu a także budowa gazociągów i terminali LNG przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii dla krajów, które nadal zależą w dużym stopniu od jednego źródła produkcji energii lub od jednego dostawcy. Obiecał, że w najbliższych latach postara się zapewnić, iż przez kraje takie jak Litwa, ale również Polska, będzie przebiegał więcej niż jeden gazociąg. Wspomniał również, że możliwe są połączenia energetyczne pomiędzy Finlandią, Estonią, Polską, Litwą i Łotwą. Powiedział również o programach w ramach polityki spójności, z których 35 miliardów EUR będzie przeznaczonych na współfinansowanie efektywnych energetycznie inwestycji w państwach członkowskich. Zwracając się do posła Gałązewskiego powiedział, że w UE są państwa będące w recesji, stagnacji i takie, które doświadczają wzrostu gospodarczego, co obecnie oznacza wzrost na poziomie 1,5%. Na tym tle wyróżnia się Polska, które jest jedynym krajem w UE, w którym wzrost gospodarczy jest na poziomie 4-6%. Obecnie Polska jest motorem gospodarczym w UE. Polska energetyka oparta jest na węglu w 90%. Polska planuje budowę dwóch elektrowni jądrowych, wykorzystanie gazu łupkowego, itp. Ważne jest zbudowanie interkonektorów energetycznych z Niemcami - wówczas gazociąg Nordstream będzie w stanie dostarczać gaz również dla Polski.

Posel **Richard Hörcsik** (Węgry) podkreślił znaczenie połączeń między państwami europejskimi dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii. Zwrócił również uwagę na gospodarcze aspekty przedsięwzięć energetycznych. Wspomniał także o strategii UE dla regionu Dunaju i modelu rynkowym dla gazu w tym regionie. Komisarz **Oettinger** powiedział, że Strategia dla regionu Dunaju jest istotna. Region ten ma duży potencjał, jeśli chodzi o energetykę wodną. Wspomniał również, że możliwa jest wspólna strategia energetyczna z Chorwacją i Serbią, o czym wspominał poseł Hörcsik. Dodał, że Węgry na pewno będą pełniły rolę kraju tranzytowego.

W odpowiedzi na pytanie posła **Francisa Zammita Dimecha** (Malta), odnośnie wyzwania energetycznych dla kraju takiego, jak Malta, komisarz **Oettinger** powiedział, że potrzebne są działania UE, by pomóc krajom, takim jak Malta i Cypr, obecnie na skraju sieci energetycznych, wykorzystać ich lokalizację, która ma znaczenie strategiczne. Przyznał, że strategicznym celem Malty powinno być importowanie mniejszej ilości ropy. Problemem jest jednak to, że miasta Malty są chronione i nie można na dachach domów budować małych elektrowni słonecznych. Ponadto na Malcie nie ma wystarczającej ilości terenów leśnych do produkcji biomasy. Energia słoneczna może być przekazywana np. z Algierii. W tym kontekście podkreślił również znaczenie większego obszaru europejskiego energii oraz połączeń energetycznych z regionu Morza Kaspijskiego i Afryki Północnej, zachęcając do dalszego tworzenia takich połączeń z sąsiednimi regionami i krajami, w tym z Norwegią. Komisarz dodał ponadto, że zdaje sobie sprawę, że europejskie współfinansowanie projektów energetycznych jest niezbędne, by poprawić powiązania między krajami i infrastrukturę w krajach "na obrzeżach UE". Przyznał jednak, że porozumienia w tym zakresie są trudne do negocjacji.

Liczni parlamentarzyści podnosili kwestię odnawialnych i zrównoważonych źródeł energii, w szczególności negując zrównoważony charakter biopaliw. Komisarz **Oettinger** przyznał, że trwałość i zrównoważony charakter biopaliw są w wielu przypadkach wątpliwe, ze względu na węgiel używany do ich transportu. Komisarz zachęcał do szerszego wykorzystania do transportu lokalnie wytworzonej biomasy zamiast węgla.

Posel **Ludek Sefzig** (Czechy, Izba Deputowanych) przypomniał sytuacje, w których z powodu konfliktu między Rosją a Ukrainą zmniejszyły się dostawy energii do części Europy. Dlatego zwrócił uwagę na to, że konieczne jest wsparcie wewnętrznego systemu bezpieczeństwa energetycznego UE oraz szybkie i pełne wdrożenie trzeciego pakietu energetycznego (trzeci pakiet liberalizacyjny). Dodał, że w Europie jest duży nacisk na wspieranie odnawialnych źródeł energii, jednak należy pamiętać, iż nie są to stabilne i przewidywalne źródła energii, które mogą prowadzić do niedoborów energii. Ilość energii

wytwarzanej przez słońce i wiatr jest niezależna od człowieka. Komisarz **Oettinger** przyznał, że faktycznie ilość tej energii zależy „od niebios”.

W odpowiedzi na pytanie lorda **Boswella** (Izba Lordów, Wielka Brytania), komisarz odpowiedział, że system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) stanowił problemę ze względu na nieprzewidywalność cen węgla, ale wyraził nadzieję, że pojawi się lepsza propozycja legislacyjna w tym zakresie do końca 2012 r.

Poseł **Bill Cash** (Izba Gmin, Wielka Brytania) powiedział, że energetyka to nie tylko kwestia gospodarcza, ale również element kreowania polityki zagranicznej i zapytał, jakie będzie stanowisko UE w stosunku do podejścia Turcji do interesów gospodarczych Cypru. Dodał również, że jakiegokolwiek starania o wprowadzenie w Wielkiej Brytanii elektrowni wiatrowych skończą się fiaskiem, ponieważ prawie 200 brytyjskich parlamentarzystów sprzeciwi się niszczeniu krajobrazu przez te wiatraki. Komisarz **Oettinger** powiedział, że UE będzie bronić interesów swoich państw członkowskich w tym zakresie. Komisja Europejska jest gotowa wspierać Cypr w celu wykorzystania możliwości i szans tego regionu, w tym rezerw gazu. Komisarz wspominał o tym, że należy się przyjrzeć możliwościom połączeń sieci gazowych, budowy terminalu LNG oraz transportu gazu lub elektryczności. Przypomniał o konferencji nt. infrastruktury energetycznej, która odbędzie się na Cyprze w listopadzie br. Odnosząc się do energetyki wiatrowej, komisarz podkreślił, że nie chce jej narzucać Wielkiej Brytanii. Zauważył jednak, że Irlandczycy są zdania, że występuje tam duży potencjał morskiej energii wiatrowej. Będzie również interkonektor pomiędzy Wielką Brytanią i Norwegią.

Poseł **Dominik Hannigan** (Dáil Éireann, Irlandia) podkreślił znaczenie efektywności energetycznej i potrzebę utworzenia jednolitego rynku energii w celu stymulowania wzrostu.

Kilka interwencji podczas dyskusji dotyczyło przyszłego mixu energetycznego i udziału w nim energetyki jądrowej. Niektórzy byli jej przeciwni, podczas gdy inni ją poparli. Poseł **Günther Krichbaum** (Bundestag, Niemcy) zapytał, czy Komisja Europejska zaangażowała się w kwestię składowania odpadów promieniotwórczych. Poseł **Edgar Mayer** (Bundesrat, Austria) wyraził pogląd, że energia jądrowa nie okazała się trwałym i zrównoważonym źródłem energii. Spytał o prawdopodobieństwo budowy gazociągu Nabucco. Eurodeputowany **Othmar Karas** (Parlament Europejski, Niemcy) stwierdził, że polityka energetyczna pozostaje w gestii państw członkowskich i że z pewnością nie uda się osiągnąć konsensusu w tym zakresie w krótkim okresie. Jedynie bezpieczeństwo, solidarność i konkurencyjność są w stanie zbliżyć do siebie państwa członkowskie. Zaproponował, aby nie czekać na europejską legislację w tym zakresie. Parlamenti narodowe powinny zrobić wszystko, by usunąć przeszkody administracyjne stojące na drodze budowy nowej

infrastruktury energetycznej w celu dokończenia budowy rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu. Zwrócił się do parlamentów narodowych, by zapewniły przyjęcie wieloletnich ram finansowych. Posłanka **Danielle Auroi** (Zgromadzenie Narodowe, Francja) zauważyła, że należy zawsze zadać sobie pytanie o wpływ decyzji politycznych dotyczących źródeł energii i strategii energetycznych. Zwróciła również uwagę na fakt, że konieczna jest analiza wykorzystywania biomasy w kontekście np. przyszłości lasów. Konieczne jest przeanalizowanie tych kwestii pod kątem wpływu na środowisko naturalne i przyszłe pokolenia. Dodała, że niektóre paliwa kopalne będą musiały być nadal zachowane w okresie po roku 2050. Senator **Simon Sutour** (Senat, Francja) powiedział, że potrzebujemy w Europie więcej bezpieczeństwa jądrowego. W Holandii na przykład zdecydowano o zmniejszeniu zależności od energetyki jądrowej z 75 do 50% na rzecz energii słonecznej i wiatrowej. Należy jednak pamiętać, że energetyka jądrowa nadal istnieje.

Komisarz **Oettinger** w swojej odpowiedzi ostrzegł przed niekontrolowanym rozwojem nowych odnawialnych źródeł energii. Rozwojowi odnawialnych źródeł energii będzie bowiem musiała towarzyszyć budowa sieci transportu tej energii.

W kontekście energetyki jądrowej komisarz **Oettinger** powiedział, że energetyka jądrowa i budżet europejski - to dwie powiązane ze sobą kwestie. Potrzebne są decyzje ws. nowych technologii. Podkreślił, że jeśli nie będzie europejskiego współfinansowania projektów energetycznych, to wszystkie rozmowy o jednolitym rynku energetycznym są stratą czasu. Przypomniął, że od 25 do 60% energii zapewniają w Wielkiej Brytanii elektrownie jądrowe, ale Brytyjczycy nie są w stanie znaleźć inwestorów. W kontekście domagania się przez Wielką Brytanię redukcji budżetu UE komisarz podkreślił, że jeśli nie będą dostępne dotacje, nikt nie będzie chciał inwestować w energetykę jądrową. Inwestycje w Wielkiej Brytanii są jednak konieczne z uwagi na przestarzałe reaktory jądrowe. Stąd też dyskusje o większym lub mniejszym budżecie europejskim są powiązane z polityką energetyczną. Komisarz Oettinger zaoferował jednak swoją pomoc w znalezieniu inwestorów do budowy nowych elektrowni jądrowych. Komisarz dodał, że w mniejszych państwach członkowskich są firmy energetyczne z Francji i Niemiec, które czerpią korzyści z funkcjonowania na tamtych rynkach. Dlatego programy pomocowe w obszarze infrastruktury energetycznej będą przeznaczone przede wszystkim dla Estonii, Litwy, Łotwy, Malty i Cypru a nie dla Niemiec, Włoch czy Francji.

W UE jest 14 państw członkowskich, w których są elektrownie jądrowe i 13 państw członkowskich bez takich elektrowni. Niemcy wycofują się z energetyki jądrowej, Holandia ogranicza jej zakres, podczas gdy Polska wprowadza. Wielka Brytania i nowe państwa członkowskie będą zwiększały udział energetyki jądrowej w swoim mixie energetycznym, podczas gdy Niemcy, Francja i Holandia - ten udział będą zmniejszały. Powiedział, że

Komisja Europejska pozostaje neutralna w sprawie wykorzystania energii jądrowej. Komisja wypowiadała się jedynie na temat różnych aspektów bezpieczeństwa tej energetyki, przeprowadzając m.in. testy wytrzymałościowe elektrowni jądrowych (ang. *stress tests*).

Odnosnie odpadów jądrowych, komisarz poinformował, że dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych zobowiązuje państwa członkowskie do przechowywania odpadów z elektrowni jądrowych w obrębie własnych granic lub koordynowania ich magazynowania wraz z innym państwem członkowskim UE oraz zakazała podpisywania porozumień ws. magazynowania tych materiałów z państwami trzecimi. Komisja zakazuje transportu odpadów do państw spoza UE. Ta kwestia okazała się jednak kontrowersyjna w Radzie, ponieważ niektóre państwa eksportują odpady do Chin, Rosji, czy Kazachstanu. KE tego zdecydowanie nie akceptuje.

Odnosząc się do gazociągu Nabucco, komisarz **Oettinger** przyznał, że największe złoża gazu znajdują się w regionie Morza Kaspijskiego (Uzbekistan, Kazachstan, Turkmenistan, Iran, Azerbejdżan, Tadżykistan, Irak północny). Podkreślił, że jest decyzja ws. wydobywania gazu w Azerbejdżanie z Morza Kaspijskiego. Powiedział o zgodzie na skróconą wersję gazociągu Nabucco, tj. o projekcie Nabucco-West. Gazociąg Nabucco-West będzie preferowanym odbiorcą gazu z nowych złóż Shach Deniz 2 w Azerbejdżanie. Nabucco miał mierzyć 3,9 tys. km, a gazociąg Nabucco-West będzie trzy razy krótszy. Ten gazociąg stanowi zatem skróconą wersję gazociągu Nabucco, który miał dostarczać do Europy tranzytem przez Turcję gaz bezpośrednio ze złóż w Azerbejdżanie i w innych państwach nad Morzem Kaspijskim oraz na Bliskim Wschodzie. Unia popierała tę inwestycję, bo ma ona zmniejszyć zależność Europy od Gazpromu. Nabucco-West ma się zaczynać dopiero na granicy Bułgarii z Turcją i stamtąd transportować gaz przez Bułgarię, Rumunię, Węgry do centrum handlu gazem w austriackim mieście Baumgarten w pobliżu Wiednia. Do granicy Turcji z Bułgarią azerski gaz dopłynie rurą TANAP, którą do 2018 r. ułożą Turcja z Azerbejdżanem. W konsorcjum budującym TANAP 80 proc. akcji obejmie azerski państwowy koncern gazowy SOCAR, a resztą udziałów podzielą się turecka firma gazociągowa Botas i turecki koncern paliwowy TPAO.

W odniesieniu do wieloletnich ram finansowych 2014-2020 oraz instrumentu „Łącząc Europę”, którego finansowanie jest elementem WRF 2014-2020 (9 mld EUR w ciągu siedmiu lat), komisarz **Oettinger** podkreślił znaczenie nowej infrastruktury energetycznej: jeśli nie zostanie zbudowana infrastruktura energetyczna, nie powstanie wewnętrzny rynek energetyczny. Podkreślił, że potrzebna jest mapa drogowa dla utworzenia jednolitego rynku energetycznego Unii Europejskiej. Zachęcał parlamenty narodowe i COSAC do przedstawiania propozycji w obszarze energetyki, "krajobrazu energetycznego" własnych państw członkowskich - jak powinien wyglądać, jakie są silne i słabe strony państw członkowskich w obszarze energetyki, jakie są potrzeby, w jakich obszarach brakuje

konkurencji, itp. W tym celu Komisarz zaproponował, że jego służby przygotowują zalecenia dla poszczególnych państw członkowskich dotyczące budowy sieci energetycznych, które mogą być przedłożone COSACowi lub parlamentom narodowym do dyskusji.

Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska